

Om at regne med Maple

Når du kan kaldt pakken *with(skole)*; er det nemt at regne i Maple! Skriv regnestykket, tryk på tasterne **[Alt] + [Enter]**, eller vælg *Evaluate and Display Inline* i kontekstmenuen til højre, og Maple regner stykket ud.

Når du vil skrive tekst: klik på *Text*

Når du vil skrive matematik: klik på *Math*. Lav *aldrig* mellemrum, det gør Maple selv.

Text Math Draw

Husk! **Skriv aldrig tekst i Math-mode.**

Husk! **Kommatal** skrives med **punktum**.

Genstart matematikberegner, skriv *restart*.

(+) **Plus** (at lægge sammen / addere).

(-) **Minus** (at trække fra hinanden, finde forskel, subtrahere) Skriv: $4 - 2 = 2$

(·) **Gange** (at multiplicere). Skriv $3 * 2 = 6$

(÷) **Dividere** (at dele eller skrive en brøk).

Skriv: $8/4$, output $\rightarrow \frac{8}{4} = 2$

(x^2) **Potens**, skriv: $x \wedge 2$

($\sqrt{\quad}$) **Kvadratrod**, skriv $\text{sqrt}(9)$, eller find kvadratrodsymbolet i paletten Expression.

(π) **Pi**, skriv *Pi* eller find symbolet i paletten Common Symbols.

Du kan **skifte mellem tekst og udregning** i samme linje, ved at veksle mellem *Text* og *Math*, eks:

Hans kufferter vejer $3\text{kg} + 4\text{kg} = 5\text{kg}$

Brøk til decimal

Vælg *Afrund* i kontekstmenuen til højre.

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{8} = \frac{11}{24} \xrightarrow{\text{afrund}} 0.46$$

Convert

Omregn 5 m til cm, skriv:

$$\text{convert}(5, \text{units}, \text{m}, \text{cm}) = 500$$

Statistik med Maple

For bedst at arbejde med **statistik i Maple**, skal du anvende *with(skole)*:

Når pakken først er indlæst én gang, så virker den ved alle efterfølgende beregninger.

Før du kan arbejde med statistik, skal du definere de data du vil arbejde med. I stedet for at skrive data igen og igen, er det nemmest at give datalisten et navn, fx:

$$\text{data} := [0, 2, 4, 9, 6, 4, 1]$$

Start med at indlæse *skole* pakken.

$$\text{with}(skole) :$$

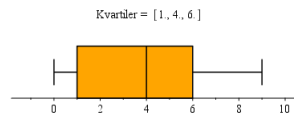
Find **gennemsnittet**.

$$\text{gennemsnit}(\text{data}) = 3.142857143$$

Find **typetallet**.

$$\text{typetal}(\text{data}) = [4]$$

Tegn et **boksplot**.

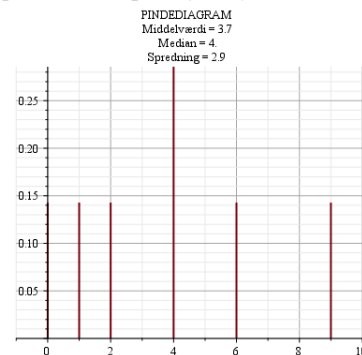
$$\text{boksplot}(\text{data})$$

Opstil en **frekvenstabell**.

$$\text{frekvensTabel}(\text{data})$$

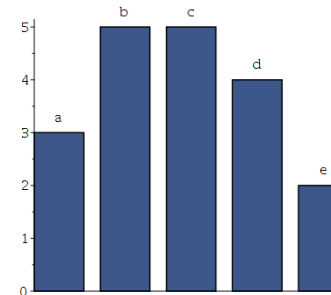
observation	hyppighed	frekvens(%)	kumuleret(%)
0	1	14.29	14.3
1	1	14.29	28.6
2	1	14.29	42.9
4	2	28.57	71.4
6	1	14.29	85.7
9	1	14.29	100

Tegn et **pindediagram**.

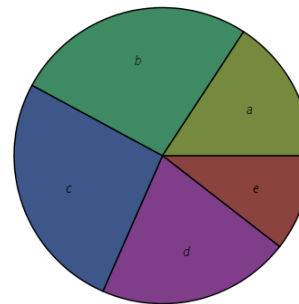
$$\text{plotPindediagram}(\text{data})$$

Diagrammer i Maple

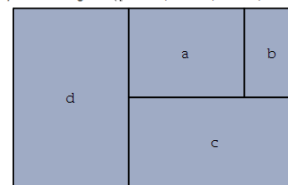
Diagrammer hører under emnet **statistik**. Maple skal vide at du arbejder med statistik, derfor skal du, før du tegner et diagram, kalde skolepakken *with(skole)*:
stolpeDiagram

$$\text{with}(skole) : \text{stolpeDiagram}([a = 3, b = 5, c = 5, d = 4, e = 2])$$

cirkelDiagram

$$\text{with}(skole) : \text{cirkelDiagram}([a = 3, b = 5, c = 5, d = 4, e = 2])$$

procentDiagram

$$\text{with}(skole) : \text{procentDiagram}([a = 20, b = 10, c = 30, d = 40])$$

Du kan finde andre diagramtyper ved at klikke på *Hjælp til skole* -ikonet.

Ligninger i Maple

Der er flere muligheder for at løse ligninger i Maple, du kan bruge kommandoen *løsLigning*, eller klikke på *solve* i kontekstmenuen.

Løs en ligning

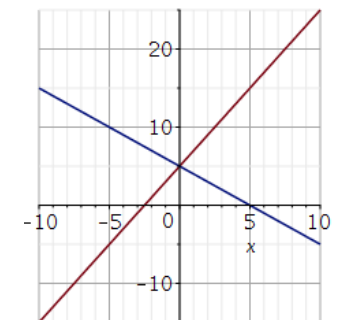
$$\text{løsLigning}(2x + 5 = 9) = 2$$

Beregn det punkt (x,y), hvor to rette linjer skærer hinanden.

$$\text{løsLigningssystem}([y = 2x + 2, y = -x + 2]) \\ \{x = 0, y = 2\}$$

Bemærk de firkantede paranteser (brackets), laves ved **[Alt Gr] + [8]** eller **[9]**

Grafisk løsning.

$$\text{plot}([2x + 5, -x + 5])$$

Bemærk: Du skal ikke skrive $y = ..$

Bemærk: Maple giver graferne hver sin farve, den første altid rød, den anden altid blå.

Bemærk forskellen mellem at løse ligningen og finde den grafiske løsning.

Reducer et udtryk, skriv:

$$\text{simplify}\left(\frac{2 \cdot n + 2 \cdot n \cdot m}{n}\right) = 2m + 2$$

Nb! Husk gangetegnene.

Funktioner i Maple

Funktioner (opskrifter) defineres i Maple, ved at skrive:

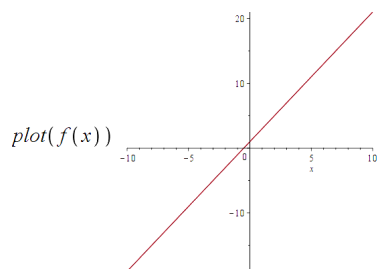
$$f(x) := 2x + 1$$

Beregn funktionsværdien. Når først funktionen er *defineret* (se ovenfor), findes funktionsværdien således;

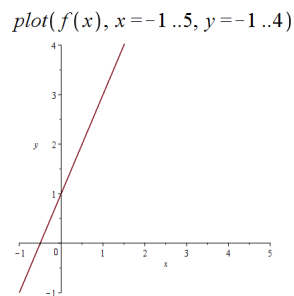
$$f(2) = 5$$

$$f(4) = 9 \text{ etc..}$$

Tegn funktionen (grafisk repræsentation).

Du tilpasser koordinatsystemet, ved at skrive hvor x-koordinaterne og/eller y-koordinaterne skal starte og slutte.

Tip! Marker *Probe Info* ► *Nearest point on line* i kontekstmenuen til højre, hvis du skal aflæse værdier i din graf.

Trigonometri i Maple

For bedst at arbejde med **trigonometri i Maple**, skal du indlæse *with(skole)*: for at få Maple til at regne i grader

Find sinus cosinus og tangens til en vinkel.

```
with(skole):
Sin(35) = 0.5735764363
Cos(45) = 0.7071067810
Tan(45) = 1.
```

Trekantberegneren (*trekantsolve*)

Trekantberegneren lader dig beregne en trekants vinkler og sider, hvis du har tre oplysninger.

Eks: Find sider og vinkler, når i $\triangle ABC$ gælder at $a = 3$, $b = 4$ og $C = 90^\circ$.

$$\text{trekantsolve}(a = 3, b = 4, C = 90) =$$

$$\{A = 36.86989764, B = 53.13010235, c = 5.\}$$

Resultatet aflæses som, at vinkel $A \approx 37^\circ$, vinkel $B \approx 53^\circ$ og $c = 5$.

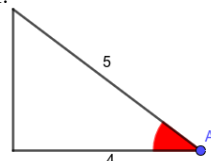
Sinus, cosinus og tangens.

Sinus, cosinus og tangens defineres ud fra siderne i en retvinklet trekant.

$$\sin(v) = \frac{\text{mod}}{\text{hyp}}, \cos(v) = \frac{\text{hos}}{\text{hyp}} \text{ og } \tan(v) = \frac{\text{mod}}{\text{hos}}$$

Det giver os mulighed for, med to oplysninger at beregne en tredje.

Eks: Vi anvender formelen $\cos(v) = \frac{\text{hos}}{\text{hyp}}$ til at finde vinkel A.

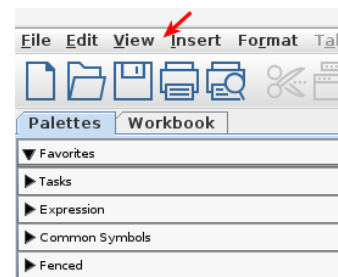

Vi har *hosliggende* = 4 og *hypotenuse* = 5. Vinkel A beregnes ved:

$$\text{løsLigning}(\cos(A) = \frac{4}{5}) = 6.87$$

Tilpas Maple til dine behov

Tillykke! Du har det bedste matematikværktøj. Før du bruger Maple, skal du indstille det til dine behov. Du bør du som minimum have følgende nedenstående paletter til rådighed.

Figur 1: Anbefalede paletter

1. Du fjerner **paletter** du **ikke skal bruge**, ved at højreklikke på paletten i venstre side, og vælg [**Remove Palette**].

Du tilføjer en palet ved at klikke på **View** ► **Palettes** ► **Show Palette** ► vælg blandt paletterne (se fig. 1).

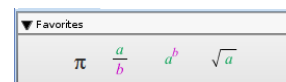
Tip! Du kan arrangere paletternes rækkefølge, ved at holde musetasten nede, og *trække* i dem.

2. Gå ind på siden <http://www.maplesoft.com/maplegym>, hent og installer Skolepakken der passer til din computer. Skolepakken gør dit arbejde med ligninger, statistik og trigonometri nemmere.

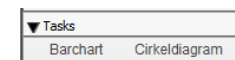
3. Tilføj til **Favorites** de symboler du bruger oftest, ved at højreklikke på symbolet, fx;

find π i paletten **Common Symbols** ► Højreklik på π ► **Add To Favorites Palette**.

Vælg og tilføj dine favoritter i de øvrige paletter på samme måde.

4. Tilføj »**Tasks**« (automatiser din kodning). Det letter dit arbejde med statistik og diagrammer. **Tasks** (aktioner) er små kodninger du gemmer, giver et navn, og derefter bruger igen, ved at klikke på navnet.

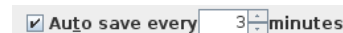
Fx oprettes aktionen **tegn et cirkeldiagram**, ved at skrive koden:

```
with(skole):
cirkelDiagram(["a" = 3, "b" = 5])
```

Marker og højreklik koden ► vælg **Create Task** ► giv aktionen navnet **Cirkeldiagram**.

Tip! Jo flere kodebidder (snippets) du opretter, jo **hurtigere** bliver det at arbejde med Maple. Opret derfor på samme måde et søjlediagram og et procentdiagram (Se Diagrammer i Maple).

5. Klik på **Tools** ► **Options** og marker **Auto save every**. Indstil til 3 min. Klik afslutningsvis på knappen [**Apply Globally**] og luk dialogboksen.

Herefter, når du starter på et nyt dokument, gem en kopi på din computer, **File** ► **Save As....** Giv filen et navn, og gem den på skrivebordet. Nu gemmer Maple »*oven i filen*« hvert tredje minut. Skulle computeren fryse eller gå ned, er det kun de sidste tre minutters arbejde der mangler.

Alternativt kan du forsøge **Files** ► **Recent Documents** ► **Restore Backup**, skulle du have glemt at gemme først.

Godt gået. Du er nu parat!